

ומקשינן: אפילו הכי מנא לן שיביא המדיר קרבן עני כשהוא עני [ואף שגם המצורע עני]? ודילמא עליה דידיה על המצורע, כשהוא עצמו מביא את קרבנותיו חס רחמנא [חמלה התורה] שאם דל הוא יביא קרבן עני, אבל אמדירו כשהוא עני לא חס רחמנא, ויביא קרבן עשיר אף שעני הוא? דהכתיב: ואם דל "הוא", כלומר: הוא, המצורע עצמו אם הוא דל, יביא קרבן עני, אבל לא מדירו [רבינו גרשום].

ומשנינן: אמר רב אדא בר אבהו: "ואם דל הוא ואין ידו משגת" כתוב, ולא היה צריך לכתוב "ואין ידו משגת", שהרי כבר כתוב "ואם דל הוא" [רבינו גרשום], והפסוק המיותר בא כדי לרבות את הנודר [המדיר], שאם אין ידו משגת, יביא קרבן עני [כשאף המצורע עני!].

ועכשיו מקשים על תירוצו של רבי יצחק, שאמר, שזה ששנינו במשנה: "אבל בקרבנות

ותמהינן על זה שמשמע לפי פשוטו, שכשהמצורע עני מביא המדיר קרבן עני אף שהוא עשיר: וכי אף על גב דמדירו [היינו הנודר] עשיר הוא מביא קרבן עני?! והרי אין הדין⁽⁴⁾ כן. שהרי: "ואם דל הוא" [מביא הקרבן — רבינו גרשום] אמר רחמנא שיביא קרבן עני, ולא דל הוא זה שמביא את הקרבן, שהרי המדיר העשיר הוא זה שמביא את הקרבן.

ומשנינן: אמר רבי יצחק: אין כוונת המשנה לומר שבקרבנות דנים בהישג יד רק לפי הישג ידו של מצורע, ואם אין יד המצורע משגת מביא מדירו קרבן עני אף שידו של המדיר משגת להביא קרבן עשיר! אלא: זה ששנינו במשנה שאם היה המצורע עני מביא המדיר קרבן עני, מדובר כשהיה אף מדירו⁽⁵⁾ עני. ובאופן זה מחלקת המשנה בין אם היה גם המצורע עצמו עני, לבין אם היה המצורע עשיר.

עולה עמו וכשהבעל עשיר מגיע לה את כל צרכיה בעשירות ולכן חייב לה הבעל חיוב ממונו של קרבן עשיר, ושוב כיון שיש לה ממי לתבוע קרבן עשיר זה נחשב שידה משגת קרבן עשיר ואיננה נפטרת בקרבן עני, והוא הדין בעשיר שקיבל על עצמו קרבנו של מצורע עני לא יפטר העני בקרבן עני, כיון שיכול לתבוע מהעשיר שהדירו שיביא עבורו קרבן עשיר שוב זה נחשב שידו משגת ואינו נפטר בקרבן עני.

5. ואם העשיר המדיר לפני שהביא את הקרבנות, כתב החזו"א שהוא חייב בקרבן עשיר וכמו המצורע עצמו שאם היה מעשיר לפני ההבאה היה חייב בקרבן עשיר.

ערך עני. וכתב השפת אמת שאם קיבל העשיר את חיובו לפני שהעריכו את העני חייב העשיר בערך עשיר. אך אם כבר העריכו את העני בהשג יד שוב חייב העשיר רק בשיעור ההשג יד של העני.

4. כתב החזו"א [נגעים יג] שכל זה רק כשקיבל העשיר על עצמו את קרבנות העני ואז חייב העשיר בקרבן עשיר, אבל ודאי שיכול העשיר להפריש קן עבור העני ונפטר העני בזה ולא צריך יותר.

ומבואר בגמרא שבעל עשיר חייב להביא על אשתו קרבנות עשיר, ותמה החזו"א הרי לא קיבל הבעל על עצמו את קרבנותיה ומדוע חייב בקרבן עשיר, וביאר החזו"א שזה מדין שהאשה